KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 23.5.2022 r.
COM(2022) 609 final

Zalecenie

ZALECENIE RADY

w sprawie krajowego programu reform Grecji na 2022 r., zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Grecję programu stabilności na 2022 r.

{SWD(2022) 609 final} - {SWD(2022) 640 final}

Zalecenie

ZALECENIE RADY

w sprawie krajowego programu reform Grecji na 2022 r., zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Grecję programu stabilności na 2022 r.

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 121 ust. 2 i art. 148 ust. 4,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych[1], w szczególności jego art. 5 ust. 2,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania[2], w szczególności jego art. 6 ust. 1,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej,

uwzględniając rezolucje Parlamentu Europejskiego,

uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej,

uwzględniając opinię Komitetu ds. Zatrudnienia,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Finansowego,

uwzględniając opinię Komitetu Ochrony Socjalnej,

uwzględniając opinię Komitetu Polityki Gospodarczej,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241[3] ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności weszło w życie 19 lutego 2021 r. Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności zapewnia wsparcie finansowe na rzecz realizacji reform i inwestycji, co pociąga za sobą impuls fiskalny finansowany przez Unię. Przyczynia się on do ożywienia gospodarczego oraz wdrażania zrównoważonych i pobudzających wzrost gospodarczy reform i inwestycji, których celem jest w szczególności promowanie zielonej i cyfrowej transformacji, zwiększając jednocześnie odporność i wzrost potencjalny gospodarek państw członkowskich. Pomaga również wzmocnić stabilność finansów publicznych oraz pobudzić wzrost gospodarczy i tworzenie miejsc pracy w średnim i długim okresie. Maksymalny wkład finansowy dla każdego państwa członkowskiego w ramach

[1] Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1.

[2] Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 25.

[3] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17).

Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności [został] zaktualizowany [XX] czerwca 2022 r., zgodnie z art. 11 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241.

(2) 24 listopada 2021 r. Komisja przyjęła roczną analizę zrównoważonego wzrostu gospodarczego, rozpoczynając tym samym europejski semestr na rzecz koordynacji polityki gospodarczej na 2022 r. Należycie uwzględniono w niej potwierdzone wspólne zobowiązanie, które podjęto w maju 2021 r. podczas Szczytu Społecznego w Porto, do dalszego wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych proklamowanego przez Parlament Europejski, Radę i Komisję 17 listopada 2017 r. 25 marca 2022 r. Rada Europejska zatwierdziła priorytety rocznej analizy zrównoważonego wzrostu gospodarczego na 2022 r. 24 listopada 2021 r., działając na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1176/2011, Komisja przyjęła również sprawozdanie przedkładane w ramach mechanizmu ostrzegania, w którym wskazała Grecję jako jedno z państw członkowskich, w przypadku których potrzebna będzie szczegółowa ocena sytuacji[4]. W tym samym dniu Komisja przyjęła również zalecenie dotyczące zalecenia Rady w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro, które zostało przyjęte przez Radę 5 kwietnia 2022 r., a także wniosek dotyczący wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu na 2022 r., w którym przeanalizowano wdrażanie wytycznych dotyczących zatrudnienia i zasad Europejskiego filaru praw socjalnych i który Rada przyjęła 14 marca 2022 r.

(3) Inwazja Rosji na Ukrainę, która nastąpiła wkrótce po globalnej pandemii, znacząco zmieniła kontekst geopolityczny i gospodarczy. Skutki tej inwazji odczuwane przez gospodarki państw członkowskich to m.in. wyższe ceny energii i żywności i słabsze perspektywy wzrostu gospodarczego. Wyższe ceny energii wpływają zwłaszcza na gospodarstwa domowe znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji, które doświadczają ubóstwa energetycznego lub są nim zagrożone. UE doświadcza również bezprecedensowego napływu osób uciekających z Ukrainy. W tym kontekście 4 marca 2022 r. uruchomiono[5] po raz pierwszy dyrektywę w sprawie tymczasowej ochrony, przyznając osobom wysiedlonym z Ukrainy prawo do legalnego pobytu w UE, a także dostęp do kształcenia i szkolenia, rynku pracy, opieki zdrowotnej, mieszkań i opieki społecznej.

(4) Biorąc pod uwagę szybko zmieniającą się sytuację gospodarczą i geopolityczną, europejski semestr ponownie służy do zakrojonej na szeroką skalę koordynacji polityki gospodarczej i polityki zatrudnienia w 2022 r., jednocześnie rozwijając się zgodnie z wymogami dotyczącymi wdrażania Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, jak opisano w rocznej analizie zrównoważonego wzrostu gospodarczego na 2022 r. Realizacja przyjętych planów odbudowy i zwiększania odporności jest nieodzowna do osiągnięcia priorytetów polityki w ramach europejskiego semestru, ponieważ plany te uwzględniają wszystkie stosowne zalecenia krajowe, wydane w cyklach semestru w odniesieniu do poszczególnych krajów w latach 2019 i 2020, lub znaczną część tych zaleceń. Zalecenia dla poszczególnych krajów na lata 2019 i 2020 pozostają aktualne również w odniesieniu do planów odbudowy i zwiększania odporności, które są uzupełniane, aktualizowane

[4] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania, Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 25.

[5] Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzająca istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkująca wprowadzeniem tymczasowej ochrony, Dz.U. L 71 z 4.3.2022, s. 1.

lub zmieniane zgodnie z art. 14, 18 i 21 rozporządzenia (UE) 2021/241, obok zaleceń dla poszczególnych krajów wydanych do dnia przedłożenia zmodyfikowanego planu.

(5) Ogólna klauzula wyjścia ma zastosowanie od marca 2020 r.[6] W komunikacie z 3 marca 2021 r.[7] Komisja wyraziła również opinię, że decyzję w sprawie dezaktywacji ogólnej klauzuli wyjścia lub dalszego jej stosowania należy podejmować w ramach oceny ogólnej stanu gospodarki, przy czym głównym kryterium ilościowym powinien być poziom aktywności gospodarczej w Unii lub w strefie euro w porównaniu z poziomami sprzed kryzysu (na koniec 2019 r.). Zwiększona niepewność i poważne ryzyko pogorszenia się perspektyw gospodarczych w związku z wojną w Europie, bezprecedensowymi podwyżkami cen energii i utrzymującymi się zakłóceniami w łańcuchu dostaw uzasadniają przedłużenie do końca 2023 r. ogólnej klauzuli wyjścia przewidzianej w pakcie stabilności i wzrostu.

(6) Zgodnie z podejściem przyjętym w opinii Rady z dnia 18 czerwca 2021 r. na temat programu stabilności na 2021 r., kurs polityki fiskalnej jest obecnie najlepiej mierzony zmianą wydatków pierwotnych (po skorygowaniu o działania dyskrecjonalne po stronie dochodów), z wyłączeniem tymczasowych działań nadzwyczajnych związanych z kryzysem wywołanym COVID-19, lecz z uwzględnieniem wydatków finansowanych z bezzwrotnego wsparcia (dotacji) z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz innych funduszy UE, w stosunku do średniookresowego wzrostu potencjalnego[8]. Poza oceną ogólnego kursu polityki fiskalnej celem analizy jest również sprawdzenie, czy krajowa polityka fiskalna ma rozważny charakter, a jej struktura sprzyja trwałemu ożywieniu gospodarczemu zgodnemu z celami zielonej i cyfrowej transformacji; z tego powodu uwagę zwraca się również na zmiany bieżących wydatków pierwotnych (po skorygowaniu o działania dyskrecjonalne po stronie dochodów i z wyłączeniem tymczasowych działań nadzwyczajnych związanych z kryzysem wywołanym COVID-19) i inwestycji finansowanych ze środków krajowych[9].

(7) 2 marca 2022 r. Komisja przyjęła komunikat zawierający ogólne wytyczne dotyczące polityki fiskalnej w 2023 r. w celu wsparcia państw członkowskich w przygotowaniu programów stabilności i konwergencji, a przez to wzmocnienia koordynacji polityki[10]. Komisja stwierdziła, że w oparciu o perspektywy makroekonomiczne prognozy z zimy 2022 r. stosowne wydaje się przejście w 2023 r. od ogółem wspierającego kursu polityki fiskalnej w latach 2020–2022 do zasadniczo neutralnego ogólnego kursu polityki fiskalnej, przy zachowaniu gotowości do odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany sytuacji gospodarczej. Komisja oznajmiła, że zalecenia fiskalne na 2023 r. nadal powinny być różne dla poszczególnych państw członkowskich

---

6 Komunikat Komisji do Rady w sprawie uruchomienia ogólnej klauzuli korekcyjnej w ramach paktu stabilności i wzrostu, Bruksela, COM(2020) 123 final z 20.3.2020.

7 Komunikat Komisji do Rady „Rok od wybuchu pandemii COVID-19: działania z zakresu polityki fiskalnej”, Bruksela, COM(2021) 105 final z 3.3.2021.

8 Szacunki dotyczące kursu polityki fiskalnej i jej komponentów w niniejszym zaleceniu są szacunkami Komisji opartymi na założeniach stanowiących podstawę prognozy Komisji z wiosny 2022 r. Szacunki Komisji dotyczące średniookresowego wzrostu potencjalnego nie uwzględniają pozytywnego wpływu reform, które są częścią planu odbudowy i zwiększania odporności i które mogą pobudzić wzrost potencjalny.

9 Niefinansowane z dotacji w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności ani z innych funduszy UE.

10 Komunikat Komisji do Rady: Wytyczne dotyczące polityki fiskalnej na 2023 r., Bruksela, COM(2022) 85 final z 2.3.2022.

i uwzględniać potencjalne efekty zewnętrzne dla innych krajów. Komisja wezwała państwa członkowskie do uwzględnienia wytycznych w ich programach stabilności i konwergencji. Komisja zobowiązała się, że będzie ściśle monitorować sytuację gospodarczą i w razie potrzeby dostosuje swoje wytyczne polityczne, najpóźniej pod koniec maja 2022 r. w wiosennym pakiecie europejskiego semestru.

(8) W stosunku do wytycznych fiskalnych przedstawionych 2 marca 2022 r. zalecenia fiskalne na 2023 r. uwzględniają gorsze perspektywy gospodarcze, większą niepewność i dodatkowe ryzyko pogorszenia się koniunktury oraz wyższą inflację, niż zakładano w prognozie zimowej. W tym kontekście działania fiskalne muszą mieć na celu rozwijanie inwestycji publicznych na rzecz zielonej i cyfrowej transformacji oraz bezpieczeństwa energetycznego, a także zachowanie siły nabywczej gospodarstw domowych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, tak aby złagodzić skutki wzrostu cen energii i pomóc ograniczyć presję inflacyjną efektów drugiej rundy za pomocą ukierunkowanych środków tymczasowych; polityka fiskalna musi pozostać elastyczna, aby można było ją dostosowywać do szybko zmieniających się okoliczności; musi też być różna dla poszczególnych krajów w zależności od ich sytuacji fiskalnej i gospodarczej, m.in. pod względem narażenia na kryzys i napływu wysiedleńców z Ukrainy.

(9) 27 kwietnia 2021 r. Grecja przedstawiła Komisji swój krajowy plan odbudowy i zwiększania odporności, zgodnie z art. 18 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/241. Na podstawie art. 19 rozporządzenia (UE) 2021/241 Komisja oceniła adekwatność, skuteczność, efektywność oraz spójność planu odbudowy i zwiększania odporności, zgodnie z wytycznymi dotyczącymi oceny zawartymi w załączniku V do tego rozporządzenia. 6 lipca 2021 r. Rada przyjęła decyzję w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększania odporności Grecji[11]. Uruchomienie transz jest uzależnione od decyzji Komisji podjętej zgodnie z art. 24 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2021/241 i stwierdzającej, że Grecja osiągnęła w zadowalający sposób odpowiednie kamienie milowe i wartości docelowe określone w decyzji wykonawczej Rady. Osiągnięcie w zadowalający sposób zakłada, że działania związane z uprzednio osiągniętymi kamieniami milowymi i wartościami docelowymi nie zostały odwrócone.

(10) 30 kwietnia 2022 r. Grecja przedłożyła swój krajowy program reform na 2022 r., a 29 kwietnia 2022 r. – swój program stabilności na 2022 r., zgodnie z art. 4 rozporządzenia (WE) nr 1466/97. W celu uwzględnienia powiązań między tymi dwoma programami poddano je jednoczesnej ocenie. Zgodnie z art. 27 rozporządzenia (UE) 2021/241 krajowy program reform na 2022 r. odzwierciedla również półroczne sprawozdania Grecji z postępów w realizacji jej planu odbudowy i zwiększania odporności.

(11) 23 maja 2022 r. Komisja opublikowała sprawozdanie krajowe dotyczące Grecji na 2022 r.[12] Oceniono w nim postępy Grecji we wdrażaniu stosownych zaleceń dla tego kraju przyjętych przez Radę w latach 2019, 2020 i 2021 i podsumowano realizację planu odbudowy i zwiększania odporności przez Grecję, z uwzględnieniem tabeli wyników w zakresie odbudowy i zwiększania odporności. Na podstawie tej analizy w sprawozdaniu krajowym wskazano luki dotyczące wyzwań, których nie

[11] Decyzja wykonawcza Rady z dnia 6 lipca 2021 r. w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększania odporności Grecji (ST 10152/2021)

[12] SWD(2022) 609 final.

uwzględniono w planie odbudowy i zwiększania odporności lub uwzględniono je jedynie częściowo, a także nowych i pojawiających się wyzwań, w tym związanych z inwazją Rosji na Ukrainę. Oceniono w nim również postępy Grecji we wdrażaniu Europejskiego filaru praw socjalnych oraz w realizacji głównych celów UE dotyczących zatrudnienia, umiejętności i ograniczania ubóstwa, a także postępy w realizacji celów ONZ w zakresie zrównoważonego rozwoju.

(12) Komisja przeprowadziła szczegółową ocenę sytuacji dla Grecji na podstawie art. 5 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011 i opublikowała jej wyniki 23 maja 2022 r.[13] Komisja stwierdziła, że Grecja boryka się z zakłóceniami równowagi makroekonomicznej. Podatność na zagrożenia wiąże się z wysokim długiem sektora instytucji rządowych i samorządowych, niepełnym przywróceniem równowagi zewnętrznej oraz wysokim poziomem kredytów zagrożonych w kontekście niskiego wzrostu potencjalnego i wysokiego bezrobocia.

(13) 23 maja 2022 r. Komisja opublikowała sprawozdanie na podstawie art. 126 ust. 3 TFUE. W sprawozdaniu tym omówiono sytuację budżetową Grecji, ponieważ deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych tego państwa przekroczył w 2021 r. określoną w Traktacie wartość referencyjną wynoszącą 3 % PKB. W sprawozdaniu stwierdzono, że kryterium deficytu nie zostało spełnione. Zgodnie z komunikatem z 2 marca 2022 r. Komisja nie zaproponowała wszczęcia nowych procedur nadmiernego deficytu wiosną 2022 r. i ponownie oceni zasadność wszczęcia takich procedur jesienią 2022 r.

(14) 20 lipca 2020 r. Rada zaleciła Grecji podjęcie w 2020 i 2021 r. wszelkich działań, zgodnie z ogólną klauzulą wyjścia w ramach paktu stabilności i wzrostu, niezbędnych do skutecznego zaradzenia pandemii i do wspomożenia gospodarki, a następnie wsparcia jej odbudowy. Ponadto zaleciła Grecji – gdy pozwolą na to warunki ekonomiczne – prowadzenie polityki fiskalnej mającej na celu osiągnięcie rozważnej sytuacji fiskalnej w średnim terminie i zapewnienie długookresowej zdolności obsługi zadłużenia, przy jednoczesnym zwiększeniu inwestycji. Według danych zweryfikowanych przez Eurostat, w 2021 r. deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych Grecji spadł z poziomu 10,2 % PKB w 2020 r. do 7,4 % w 2021 r. Działania w zakresie polityki fiskalnej podjęte przez Grecję wspierały ożywienie gospodarcze w 2021 r., podczas gdy tymczasowe nadzwyczajne środki wsparcia zmniejszono z 7,6 % PKB w 2020 r. do 7,2 % w 2021 r. Działania podjęte przez Grecję w 2021 r. były zgodne z zaleceniem Rady z 20 lipca 2020 r. Działania dyskrecjonalne w ramach polityki budżetowej, które rząd podjął w latach 2020 i 2021, miały charakter tymczasowy lub były zrównoważone środkami kompensacyjnymi. Według danych zweryfikowanych przez Eurostat dług sektora instytucji rządowych i samorządowych wyniósł w 2021 r. 193,3 % PKB.

(15) Scenariusz makroekonomiczny, na którym oparto prognozy budżetowe w programie stabilności na 2022 r., jest realistyczny w 2022 r. i korzystny w 2023 r. Program stabilności na 2022 r. prognozuje, że realny PKB wzrośnie w 2022 r. o 3,1 %, a w 2023 r. – o 4,8 %. Z kolei w prognozie Komisji z wiosny 2022 r. przewiduje się większy wzrost realnego PKB w 2022 r. – o 3,5 %, natomiast mniejszy wzrost w 2023 r. – o 3,1 %. Różnica między tymi prognozami wynika głównie z różnych założeń dotyczących tempa absorpcji funduszy UE oraz wpływu agresji wojskowej, w szczególności na spożycie prywatne. W programie stabilności na 2022 r. rząd

[13] SWD(2022) 630 final.

oczekuje, że deficyt nominalny zmniejszy się do poziomu 4,4 % PKB w 2022 r. i 1,4 % PKB w 2023 r. Spadek w 2022 r. odzwierciedla głównie trwające ożywienie działalności gospodarczej oraz zniesienie większości środków nadzwyczajnych. W programie przewidziano, że relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB znacznie spadnie w 2022 r. do 180,2 %, a w 2023 r. zmniejszy się do 168,6 %. Przy uwzględnieniu środków z zakresu polityki znanych w dniu będącym datą graniczną prognozy Komisji z wiosny 2022 r. w prognozie tej przewiduje się, że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych wyniesie 4,3 % PKB w 2022 r. i 1,0 % PKB w 2023 r. Jest to zgodne z poziomem deficytu prognozowanym w programie stabilności na 2022 r. Niezależnie od różnicy w odniesieniu do wzrostu realnego PKB w prognozie Komisji z wiosny 2022 r. zakłada się bardziej dynamiczny wzrost cen i wynagrodzeń na oba lata 2022 i 2023, a przez to prognozuje wyższe przychody z dochodów osobistych ludności. W prognozie Komisji z wiosny 2022 r. przewiduje się wyższą relację długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB, która w 2022 r. wyniesie 185,7 %, a w 2023 r. – 180,4 %. Rozbieżność ta wynika z różnych szacunków różnicy między kasowym a memoriałowym saldem budżetowym, a także z różnych założeń akumulacji netto aktywów finansowych.

Na podstawie prognozy Komisji z wiosny 2022 r. średniookresowy (średnia z 10 lat) wzrost produktu potencjalnego szacuje się obecnie na -0,3 %. Szacunki te nie uwzględniają jednak wpływu reform, które wchodzą w skład planu odbudowy i zwiększania odporności i które mogą zwiększyć wzrost potencjalny Grecji.

(16) W 2022 r. rząd stopniowo wycofał większość środków wprowadzonych w reakcji na kryzys związany z COVID-19, w związku z czym prognozuje się, że tymczasowe nadzwyczajne środki wsparcia zmaleją z 7,2 % PKB w 2021 r. do 1,8 % PKB w 2022 r. Na deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych mają wpływ środki, które wprowadzono, aby przeciwdziałać gospodarczym i społecznym skutkom wzrostu cen energii, i które w prognozie Komisji z wiosny 2022 r. szacuje się na 1,1 % PKB w 2022 r.; nie przewiduje się ich wpływu fiskalnego w 2023 r., ponieważ planuje się ich wycofanie[14]. Wpływ na deficyt jest częściowo wyrównany wyższymi dochodami z uprawnień do emisji. Środki te obejmują głównie dotacje dla użytkowników energii, transfery socjalne na rzecz uboższych gospodarstw domowych oraz obniżki podatków pośrednich od usług transportowych. Środki te początkowo ogłoszono jako tymczasowe. Po przedłożeniu przez Grecję programu stabilności i po dacie granicznej prognozy Komisji z wiosny 2022 r. rząd zapowiedział nowy pakiet środków na 2022 r., których celem jest zaradzenie skutkom wyższych cen energii. Jeżeli ceny energii pozostaną wysokie również w 2023 r., niektóre z tych środków mogą być kontynuowane. Na deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych mają również wpływ koszty zapewnienia tymczasowej ochrony wysiedleńcom z Ukrainy, które według prognozy Komisji z wiosny 2022 r. mają wynieść 0,1 % PKB w 2022 r. i 0,1 % PKB w 2023 r.[15]

---

[14] Dane liczbowe odzwierciedlają poziom rocznych kosztów budżetowych tych środków wprowadzanych od jesieni 2021 r., w tym bieżących dochodów i wydatków, a także – w stosownych przypadkach – środków w zakresie wydatków kapitałowych.

[15] Zakłada się, że łączna liczba wysiedleńców, którzy dotrą z Ukrainy do UE, osiągnie stopniowo 6 mln do końca 2022 r., a ich rozmieszczenie geograficzne szacuje się na podstawie wielkości istniejącej diaspory, względnej liczby ludności przyjmującego państwa członkowskiego oraz rzeczywistego rozmieszczenia wysiedleńców z Ukrainy w całej UE od marca 2022 r. W przypadku kosztów budżetowych na osobę szacunki opierają się na modelu mikrosymulacyjnym Euromod opracowanym

(17) W dniu 18 czerwca 2021 r. Rada zaleciła, by w 2022 r. Grecja[16] korzystała z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności do finansowania dodatkowych inwestycji wspierających ożywienie gospodarcze i jednocześnie prowadziła rozważną politykę fiskalną. Państwo to powinno ponadto utrzymać inwestycje finansowane ze środków krajowych. Zaleciła również, by Grecja prowadziła – kiedy warunki ekonomiczne na to pozwolą – politykę fiskalną mającą na celu osiągnięcie rozważnej sytuacji fiskalnej i zapewnienie stabilności finansów publicznych w średnim okresie, przy jednoczesnym zwiększeniu inwestycji w celu pobudzenia potencjału wzrostu gospodarczego.

(18) Na podstawie prognozy Komisji z wiosny 2022 r. i z uwzględnieniem informacji zawartych w programie stabilności Grecji na 2022 r. prognozuje się, że kurs polityki fiskalnej w 2022 r. będzie wspierający, na poziomie -3,3 % PKB[17]. Grecja planuje dalsze wspieranie ożywienia gospodarczego przez wykorzystanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności do finansowania dodatkowych inwestycji, zgodnie z zaleceniem Rady. Prognozuje się, że pozytywny wpływ, jaki mają na działalność gospodarczą wydatki finansowane z dotacji w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz innych funduszy UE, wzrośnie o 0,2 p.p. PKB w porównaniu z 2021 r. Przewiduje się, że inwestycje finansowane ze środków krajowych będą miały ekspansywny wpływ na kurs polityki fiskalnej, który wyniesie 0,8 p.p. w 2022 r.[18]. W związku z tym Grecja planuje utrzymać inwestycje finansowane ze środków krajowych, zgodnie z zaleceniem Rady. Jednocześnie prognozuje się, że wzrost bieżących wydatków pierwotnych finansowanych ze środków krajowych (po skorygowaniu o nowe działania po stronie dochodów) w 2022 r. będzie mieć ekspansywny wpływ na ogólny kurs polityki fiskalnej, wynoszący 2,2 p.p. Ten znaczący ekspansywny wpływ obejmuje dodatkowy wpływ środków mających zaradzić gospodarczym i społecznym skutkom wzrostu cen energii (0,6 p.p. PKB), a także koszty zapewnienia tymczasowej ochrony wysiedleńcom z Ukrainy (0,1 p.p. PKB), przy czym prognozuje się, że zwiększone wydatki na emerytury i świadczenia socjalne również wpłyną (0,6 % PKB) na wzrost wydatków bieżących netto. Z prognozy Komisji wynika, że środki te nie są w pełni zrównoważone środkami kompensacyjnymi.

(19) W prognozie Komisji z wiosny 2022 r. przewiduje się, że w 2023 r. kurs polityki fiskalnej wyniesie +1,5 % PKB, przy założeniu kontynuacji dotychczasowej polityki[19]. Prognozuje się, że w 2023 r. Grecja będzie nadal wykorzystywać dotacje w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności do finansowania dodatkowych inwestycji wspierających ożywienie gospodarcze. Prognozuje się, że pozytywny wpływ, jaki mają na działalność gospodarczą wydatki finansowane

---

przez Wspólne Centrum Badawcze Komisji, z uwzględnieniem zarówno transferów pieniężnych, do których osoby te mogą być uprawnione, jak i świadczeń rzeczowych, takich jak edukacja i opieka zdrowotna.

16 Zalecenie Rady z dnia 18 czerwca 2021 r. zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Grecję programu stabilności na 2021 r., Dz.U. C 304 z 29.7.2021, s. 33.

17 Ujemna (dodatnia) wartość wskaźnika odpowiada nadwyżce (niedoborowi) wzrostu wydatków pierwotnych w porównaniu ze średniookresowym wzrostem gospodarczym, wskazując na ekspansywną (restrykcyjną) politykę fiskalną.

18 Przewiduje się, że pozostałe wydatki kapitałowe finansowane ze środków krajowych będą miały ekspansywny wpływ, który wyniesie 0,1 p.p. PKB.

19 Ujemna (dodatnia) wartość wskaźnika odpowiada nadwyżce (niedoborowi) wzrostu wydatków pierwotnych w porównaniu ze średniookresowym wzrostem gospodarczym, wskazując na ekspansywną (restrykcyjną) politykę fiskalną.

z dotacji w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz innych funduszy UE, zmniejszy się o 0,3 p.p. PKB w porównaniu z 2022 r., odzwierciedlając fazę startową nowego okresu programowania innych funduszy UE. Przewiduje się, że inwestycje finansowane ze środków krajowych będą miały ekspansywny wpływ na kurs polityki fiskalnej, który wyniesie 0,6 p.p. w 2023 r.[20]. Jednocześnie prognozuje się, że wzrost bieżących wydatków pierwotnych finansowanych ze środków krajowych (po skorygowaniu o nowe działania po stronie dochodów) w 2023 r. będzie mieć restrykcyjny wpływ na ogólny kurs polityki fiskalnej, wynoszący 1,7 p.p. Obejmuje to wpływ stopniowego wycofywania środków wprowadzonych w obliczu wzrostu cen energii, wynoszący 1,1 % PKB.

(20) W programie stabilności na 2022 r. przewiduje się, że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych będzie się stopniowo zmniejszać do 0,4 % PKB w 2024 r. i do 0,1 % do 2025 r. Planuje się zatem, że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych utrzyma się na poziomie poniżej 3 % PKB w okresie objętym programem. Prognozy te zakładają kontynuację ożywienia gospodarczego i uwzględniają przedłużenie sprzyjających wzrostowi obniżek dodatku solidarnościowego, stosowanego dodatkowo poza podatkiem dochodowym od osób fizycznych, i społecznych składek solidarnościowych. W programie przewidziano dalszy spadek relacji długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB – w 2024 r. do 155,2 %, a w 2025 r. – do 146,5 %. Z analizy przeprowadzonej przez Komisję wynika, że zagrożenie dla długookresowej zdolności do obsługi długu wydaje się wysokie w średnim okresie.

(21) W oparciu o reformy wprowadzone w ramach planu odbudowy i zwiększania odporności zmiany w greckich ramach polityki podatkowej mogłyby się przyczynić do zredukowania luki inwestycyjnej. W szczególności wprowadzenie systemu interpretacji indywidualnej prawa podatkowego mogłoby zwiększyć pewność prawa dla inwestorów oraz wzmocnić trwające wysiłki na rzecz uproszczenia systemu podatkowego. Ponadto, przeprowadzenie w oparciu o najlepsze praktyki innych państw członkowskich przeglądu obowiązującego rocznego podatku ryczałtowego od osób samozatrudnionych (pobieranego dodatkowo poza podatkiem dochodowym od osób fizycznych i podatkiem od wartości dodanej) mogłoby usprawnić strukturę obciążeń podatkowych dla osób samozatrudnionych, zachęcić do dobrowolnego przestrzegania przepisów podatkowych i sprzyjać inwestycjom. Grecja w dalszym ciągu podejmuje działania w celu modernizacji swojej administracji publicznej, ale jej ogólne wyniki są słabe, co jest częściowo spowodowane problemami w przyciągnięciu i utrzymaniu pracowników wysokiego kalibru. Plan odbudowy i zwiększania odporności obejmuje środki mające zwiększyć skuteczność administracji publicznej, ze szczególnym naciskiem na usprawnienie usług cyfrowych. Oprócz działań będących częścią tego planu Grecja czyni postępy w tworzeniu zintegrowanego systemu zarządzania zasobami ludzkimi, w ramach którego wprowadzono już cyfrowe schematy organizacyjne podmiotów sektora publicznego i opisy wszystkich stanowisk pracy. Oczekuje się, że ułatwi to podział zasobów zgodnie z rozpoznanymi i określonymi jako priorytetowe potrzebami. Jednocześnie, choć liczba stałych urzędników jest zasadniczo stabilna dzięki obowiązującej zasadzie, że jeden nowy pracownik przyjmowany jest w miejsce jednego odchodzącego, to odnotowano znaczny wzrost liczby pracowników zatrudnionych na czas określony, o 25 %

[20] Przewiduje się, że pozostałe wydatki kapitałowe finansowane ze środków krajowych będą miały neutralny wpływ, który wyniesie 0,0 p.p. PKB.

od 2018 r. Rozrastająca się administracja publiczna może odwrócić wysiłki na rzecz przybliżenia greckich kosztów wynagrodzeń (w stosunku do PKB) do średniej UE. Oprócz ryzyka fiskalnego, biorąc pod uwagę, że proces selekcji na stanowiska czasowe nie jest tak gruntowny jak w przypadku stanowisk stałych, sytuacja ta może osłabić integralność nowych procedur naboru na stanowiska stałych urzędników służby cywilnej. Dalsze stosowanie zasady przyjmowania jednego nowego pracownika w miejsce jednego odchodzącego w przypadku stałych pracowników, którą uzupełniono przez ustanowienie pułapu dla pracowników zatrudnionych na czas określony obowiązującego od 2022 r., zapewnia ogólne ramy, które wzmacniają centralną kontrolę naboru i umożliwiają zbliżenie liczby pracowników do poziomu sprzed pandemii. Jeśli oczekiwana redukcja ogólnej liczby personelu dojdzie do skutku, może to pozwolić na dostosowanie poziomu wynagrodzeń dla określonych stanowisk i podmiotów uznanych za krytyczne, w przypadku których administracja publiczna ma trudności z przyciągnięciem i utrzymaniem wykwalifikowanych pracowników. Mogłoby to oznaczać powiązanie opisu stanowiska pracy z dodatkową siatką płac lub ustanowienie specjalnej siatki płac dla określonych podmiotów sektora publicznego (np. organów ds. regulacji rynku), ponieważ takie systematyczne podejścia nie stwarzałyby ryzyka podważenia jednolitej siatki płac i byłyby spójne z rozważną polityką fiskalną. Wreszcie, choć plan odbudowy i zwiększania odporności obejmuje działania na rzecz wzmocnienia aktywnej polityki rynku pracy, istnieje pole dla dalszych działań w celu zwiększenia szans na zatrudnienie młodych ludzi i kobiet oraz wspierania rynku pracy sprzyjającego włączeniu społecznemu i opartego na lepszych i liczniejszych miejscach pracy.

(22) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. b) rozporządzenia (UE) 2021/241 i kryterium 2.2 w załączniku V do tego rozporządzenia plan odbudowy i zwiększania odporności zawiera obszerny zestaw wzajemnie wzmacniających się reform i inwestycji, które mają zostać wdrożone do 2026 r. Pomagają one sprostać wszystkim wyzwaniom gospodarczym i społecznym, które zostały wskazane w stosownych zaleceniach krajowych skierowanych do Grecji przez Radę w ramach europejskiego semestru w 2019 i 2020 r., obok zaleceń dla tego kraju wydanych do dnia przyjęcia planu, lub znacznej części tych wyzwań. W szczególności zalecenia te dotyczą jakości i stabilności finansów publicznych; dostępności i odporności systemu opieki zdrowotnej; aktywnej polityki rynku pracy; polityki wspierającej inwestycje publiczne w edukację, umiejętności i zdolności do zatrudnienia; badań i rozwoju; bezpiecznego, inteligentnego, zrównoważonego i odpornego transportu i logistyki; czystego i efektywnego wytwarzania i zużycia energii, w tym energii ze źródeł odnawialnych oraz projektów w zakresie połączeń międzysystemowych; infrastruktury środowiskowej; odnowy obszarów zurbanizowanych; oraz transformacji cyfrowej administracji publicznej i przedsiębiorstw. Plan obejmuje też znaczną liczbę działań dotyczących wyzwań w dziedzinie polityki fiskalno-strukturalnej, opieki społecznej, stabilności finansowej, rynków pracy i produktów oraz modernizacji administracji publicznej; wszystkie te działania stanowią kontynuację, rozszerzenie i uzupełnienie zobowiązań poprogramowych. Plan przewiduje też działania mające poprawić konkurencyjność i wspierać inwestycje prywatne przez usprawnienie otoczenia działalności gospodarczej i uproszczenie ramy regulacyjnych. Reformy te uzupełnia instrument pożyczkowy, który ma zachęcać do inwestycji prywatnych w transformacyjne sektory gospodarki, w tym zieloną i cyfrową transformację.

(23) Oczekuje się, że realizacja planu odbudowy i zwiększania odporności Grecji przyczyni się do dalszych postępów w zielonej i cyfrowej transformacji. Działania wspierające realizację celów klimatycznych w Grecji stanowią 37,5 % łącznej alokacji w ramach

planu, a działania wspierające realizację celów cyfrowych – 23,3 %. Pełna realizacja planu odbudowy i zwiększania odporności, zgodnie z odpowiednimi kamieniami milowymi i wartościami docelowymi, pomoże Grecji szybko przezwyciężyć skutki kryzysu związanego z COVID-19, wzmacniając jednocześnie jej odporność. Systematyczne angażowanie partnerów społecznych i innych odpowiednich zainteresowanych stron pozostaje ważne dla pomyślnej realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności, a także innych polityk gospodarczych i polityk zatrudnienia wykraczających poza zakres tego planu, ponieważ służy zapewnieniu szerokiego poczucia odpowiedzialności za cały program polityczny.

(24) Plan odbudowy i zwiększania odporności Grecji określa kompleksowe ramy zarządzania na potrzeby koordynacji, realizacji i monitorowania inwestycji i reform. Faktyczna realizacja planu zależeć będzie jednak od zdolności administracyjnych i wdrożeniowych organów wykonawczych i będzie musiała być ściśle monitorowana. Oczekuje się, że służby techniczne administracji regionalnych i lokalnych, w tym przedsiębiorstwa komunalne, przyczynią się do realizacji szeregu komponentów planu, jednak ich zdolności administracyjne, w szczególności mniejszych gmin, są zwykle ograniczone, dlatego istotne byłoby udostępnienie w razie potrzeby dodatkowego wsparcia ze szczebla centralnego. Przestrzeganie surowych harmonogramów, szybkie reagowanie na blokady i znajdowanie rozwiązań będzie miało kluczowe znaczenie dla sprawnej realizacji planu. Przydatna może być ministerialna grupa robocza wysokiego szczebla zajmująca się problemami wąskich gardeł. Wreszcie, jeżeli chodzi o ogólną koordynację, Agencja ds. Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF), która jest częścią Ministerstwa Finansów, będzie odgrywać kluczową rolę, więc oczekuje się, że przydzielone zostaną jej wystarczające zasoby; niezbędna będzie też ścisła współpraca tej agencji i Sekretariatu Generalnego ds. Koordynacji, który jest odpowiedzialny za koordynację działań w ramach reformy.

(25) Komisja zatwierdziła umowę partnerstwa[21] Grecji 29 lipca 2021 r. W październiku i listopadzie 2021 r. Grecja przedłożyła Komisji 21 programów polityki spójności. Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z 24 czerwca 2021 r. Grecja uwzględniła w programowaniu funduszy polityki spójności na lata 2021–2027 stosowne zalecenia krajowe. Jest to warunek wstępny poprawy skuteczności i zmaksymalizowania wartości dodanej wsparcia finansowego otrzymywanego z funduszy polityki spójności i jednocześnie przyczynia się do koordynacji, komplementarności i spójności między tymi funduszami a innymi instrumentami i funduszami unijnymi. Pomyślne wdrożenie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz programów polityki spójności zależy również od usunięcia przeszkód dla inwestycji wspierających zieloną i cyfrową transformację oraz zrównoważony rozwój terytorialny.

(26) Po udanym zakończeniu w 2018 r. programu pomocy finansowej w ramach Europejskiego Mechanizmu Stabilności Grecja została objęta wzmocnionym

[21] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej. Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 159.

nadzorem zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 472/2013. Wzmocniony nadzór posłużył do monitorowania realizacji szczegółowych zobowiązań nałożonych na Grecję przez Eurogrupę 22 czerwca 2018 r. w celu dokończenia kluczowych reform strukturalnych rozpoczętych w ramach programu. Realizacja tych zobowiązań w uzgodnionych terminach, do połowy 2022 r., służy za podstawę ulgi w spłacie zadłużenia; a zatem Grecja weszła w ostatni rok obowiązywania tego porozumienia. Jak stwierdzono w 14. sprawozdaniu dotyczącym wzmocnionego nadzoru, opublikowanym 23 maja 2022 r., pomimo trudnej sytuacji związanej z pandemią, a w ostatnim czasie skutków gospodarczych agresji wojskowej Rosji na Ukrainę, Grecja skutecznie zrealizowała większość zobowiązań politycznych, co zwiększyło odporność greckiej gospodarki i wzmocniło jej stabilność finansową. Niektóre elementy wymagają jednak pełnego dokończenia. Dotyczy to w szczególności zakończenia prac nad katastrem krajowym, co przyczyniłoby się do dalszej poprawy otoczenia działalności gospodarczej w Grecji. W ostatnich latach poczyniono znaczne postępy i oczekuje się, że pełny kataster będzie gotowy do grudnia 2022 r. Realizację katastru wspierano z funduszy strukturalnych UE. W ostatnim czasie Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności zapewnia wsparcie na cyfryzację wpisów i aktów notarialnych dotyczących praw własności. W kontekście projektu katastru Grecja musi też sfinalizować mapowanie katastralne, uruchomić agencję ds. katastru i zakończyć ratyfikację map lasów obejmujących cały kraj.

(27) Oprócz wyzwań gospodarczych i społecznych uwzględnionych w planie odbudowy i zwiększania odporności Grecja mierzy się z szeregiem dodatkowych wyzwań, które dotyczą opieki zdrowotnej. Opłaty własne są wciąż wysokie i stanowią ponad jedną trzecią łącznych wydatków na opiekę zdrowotną w Grecji (35 %)[22]. Wiążą się one głównie z dopłatami do produktów leczniczych i płatnościami bezpośrednimi za usługi nieobjęte pakietem świadczeń. To z kolei ma związek z wciąż stosunkowo wysokimi (w porównaniu ze średnią UE) wydatkami publicznymi na produkty lecznicze i stosunkowo niskimi (w porównaniu ze średnią UE) wydatkami na leczenie, w szczególności ambulatoryjne. Dobrze funkcjonujący system podstawowej opieki zdrowotnej obejmujący całą ludność i zapewniający efektywne kierowanie na konsultacje specjalistyczne może zwiększyć efektywność i dostępność produktów i usług opieki zdrowotnej. W tym względzie pełne wdrożenie zmian w systemie podstawowej opieki zdrowotnej, które mają zostać przyjęte w kontekście wzmocnionego nadzoru, będzie miało zasadnicze znaczenie dla dobrze funkcjonującego systemu opieki zdrowotnej. Reforma ta następuje po wcześniejszych działaniach mających na celu stworzenie kompleksowego systemu podstawowej opieki zdrowotnej, które jednak napotkały trudności w realizacji. W związku z tym zwiększenie liczby lekarzy rodzinnych, aby była wystarczająca do objęcia całej populacji, oraz rejestracja ludności będą istotne dla zapewnienia adekwatnego i równego dostępu do opieki zdrowotnej.

(28) Plan REPowerEU przyjęto w odpowiedzi na mandat udzielony przez szefów państw lub rządów UE w Deklaracji wersalskiej i ma on na celu jak najszybsze uniezależnienie Unii Europejskiej od importu paliw kopalnych z Rosji. W ramach dialogu z państwami członkowskimi określane są najodpowiedniejsze projekty, inwestycje i reformy służące temu celowi na szczeblu krajowym, regionalnym

[22] Dane z 2019 r. oraz część cyklu „Stan zdrowia w UE”, Grecja: krajowy profil zdrowia, OECD, 2021 r. (https://www.oecd.org/health/greece-country-health-profile-2021-4ab8ea73-en.htm).

i unijnym. Działania te służą zmniejszeniu zależności od paliw kopalnych ogółem, a także znalezieniu innych źródeł importu paliw kopalnych niż Rosja.

(29) Według danych z 2020 r. ropa naftowa i gaz stanowią odpowiednio 50 % i 24 % koszyka energetycznego Grecji. Zależność Grecji od importu z Rosji ropy naftowej[23] i gazu jest nieco mniejsza od średniej UE: w przypadku surowej ropy naftowej jest 18 % w porównaniu ze średnią UE wynoszącą 26 %, a w przypadku gazu – 39 % w porównaniu z 44 %[24]. Z Rosji pochodzi 87 % importu węgla kamiennego, ale ze źródeł krajowych Grecja wydobywa znaczną ilość węgla brunatnego. Aby ograniczyć zależność od Rosji i zdywersyfikować koszyk energetyczny, odchodząc od paliw kopalnych, w tym wypełnić zobowiązanie zaprzestania do 2028 r. całej produkcji energii elektrycznej z węgla brunatnego, Grecja mogłaby kontynuować niektóre działania, które opierają się na inwestycjach i reformach wchodzących w skład jej planu odbudowy i zwiększania odporności i poza nie wykraczają. Po pierwsze Grecja mogłaby przyspieszyć rozwój energii ze źródeł odnawialnych oraz ustanowienie zorganizowanej platformy rynkowej ułatwiającej dwustronne umowy na zakup odnawialnej energii elektrycznej. Reformy w zakresie wydawania pozwoleń przewidziane w greckim planie odbudowy i zwiększania odporności ograniczą bariery dla inwestycji w sektor energii odnawialnej. Grecja ma możliwości, by zacząć rozwijać infrastrukturę wodorową, zwłaszcza w greckich portach, aby ułatwić transport wodoru. Grecka flota handlowa mogłaby ułatwić transport takich nośników zielonej energii do Grecji i dalej do innych państw członkowskich UE. Planowane inwestycje infrastrukturalne, które mają przeprowadzić operatorzy sieci, mogłyby zostać przyspieszone, a ich zakres rozszerzony, w szczególności instalacja podstacji. Ograniczyć można by też średni czas potrzebny operatorom sieci na rozpatrzenie i sfinalizowanie warunków przyłączenia nowych instalacji energii odnawialnej. Dodatkowe elektroenergetyczne połączenia międzysystemowe z sąsiednimi państwami umożliwiłyby zwiększenie ilości energii odnawialnej w sieci. Grecja musi przyspieszyć dywersyfikację dróg dostaw gazu przez szybkie zakończenie inwestycji będących na zaawansowanym etapie. Zaleca się, aby nowa infrastruktura i inwestycje sieciowe związane z gazem były w miarę możliwości dostosowane do przyszłych wyzwań, tak by przez zmianę przeznaczenia oraz dostosowanie tej infrastruktury i tych sieci do wykorzystania paliw zrównoważonych można było zapewnić im długoterminowy zrównoważony charakter. Po trzecie Grecja mogłaby rozszerzyć zakres i poziom ambicji obowiązujących środków na rzecz oszczędności energii oraz ograniczyć wysoki wskaźnik ubóstwa energetycznego (17,1 % w 2020 r.), m.in. przez odpowiednie wykorzystanie funduszy polityki spójności np. na renowację zasobów budowlanych. Istniejące bariery rynkowe, które ograniczają zakres renowacji dla określonych segmentów rynku, mogłyby zostać złagodzone przez ukierunkowane zachęty prawne i finansowe. Realizacja przez Grecję celów pakietu „Gotowi na 55” będzie wymagać jeszcze większego poziomu ambicji w zakresie redukcji emisji

[23] Eurostat (2020), udział importu z Rosji w całkowitym imporcie surowej ropy naftowej. Średnia wielkość całkowitego importu dla UE-27 opiera się na wielkości importu spoza UE-27. W przypadku Grecji całkowity import obejmuje handel wewnątrz UE. Dane dla surowej ropy naftowej nie obejmują produktów rafinowanych. Półprodukty rafineryjne stanowią znaczną część łącznego importu ropy naftowej do Grecji. Grecja jest wysoce zależna od rosyjskiego importu tych produktów, aż 86 % łącznego importu półproduktów rafineryjnych pochodzi z Rosji.

[24] Eurostat (2020), udział importu z Rosji w całkowitym imporcie gazu ziemnego i węgla kamiennego. Średnia wielkość całkowitego importu dla UE-27 opiera się na wielkości importu spoza UE-27. W przypadku Grecji całkowity import obejmuje handel wewnątrz UE. Dane dla surowej ropy naftowej nie obejmują produktów rafinowanych.

gazów cieplarnianych, zwiększenia wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych i poprawy efektywności energetycznej. Konieczne jest ponadto przyspieszenie dekarbonizacji w sektorze transportowym, który jest wciąż wysoce uzależniony od ropy naftowej, przez promowanie mobilności zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju, w tym transportu publicznego i projektów kolejnictwa.

(30) Chociaż przyspieszenie transformacji w kierunku neutralności klimatycznej i odchodzenia od paliw kopalnych spowoduje znaczne koszty restrukturyzacji w kilku sektorach, Grecja może skorzystać z mechanizmu sprawiedliwej transformacji w kontekście polityki spójności, aby złagodzić społeczno-gospodarcze skutki transformacji w najbardziej dotkniętych nimi regionach. By zwiększyć możliwości zatrudnienia i wzmocnić spójność społeczną Grecja może również wykorzystać Europejski Fundusz Społeczny Plus.

(31) W świetle dokonanej przez Komisję oceny Rada przeanalizowała program stabilności na 2022 r., a jej opinia[25] znajduje odzwierciedlenie w zaleceniu 1 poniżej.

(32) W kontekście bliskich powiązań między gospodarkami państw członkowskich należących do strefy euro i ich wspólnego wkładu w funkcjonowanie unii gospodarczej i walutowej Rada zaleciła państwom członkowskim będącym członkami strefy euro podjęcie działań, w tym poprzez ich plany odbudowy i zwiększania odporności, w celu wdrożenia zalecenia dotyczącego polityki gospodarczej strefy euro. W przypadku Grecji kwestia ta znalazła odzwierciedlenie w szczególności w zaleceniach 1 i 2 poniżej.

(33) W świetle dokonanej przez Komisję szczegółowej oceny sytuacji i niniejszej ewaluacji Rada przeanalizowała krajowy program reform na 2022 r. i program stabilności na 2022 r. Zalecenia Rady na mocy art. 6 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011 znajdują odzwierciedlenie w zaleceniach 1, 2 i 4 poniżej. Zalecenia 1 i 2 przyczyniają się również do wdrożenia zaleceń dla strefy euro, w szczególności pierwszego, drugiego i czwartego z nich. Polityka fiskalna, o której mowa w zaleceniach 1 i 2, pomaga m.in. wyeliminować zakłócenia związane z wysokim długiem sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz niepełnym przywróceniem równowagi zewnętrznej, a jednocześnie ułatwia działania mające zaradzić wysokiemu bezrobociu i niskiemu wzrostowi potencjalnemu. Polityki, o których mowa w zaleceniu 4, pomagają m.in. przeciwdziałać zagrożeniom związanym z wysokim zadłużeniem zewnętrznym w dłuższym okresie,

NINIEJSZYM ZALECA Grecji podjęcie w latach 2022 i 2023 działań mających na celu:

1. W 2023 r. – zapewnienie rozważnej polityki fiskalnej, zwłaszcza przez ograniczenie wzrostu wydatków bieżących finansowanych ze środków krajowych do poziomu poniżej średniookresowego wzrostu produktu potencjalnego, przy uwzględnieniu dalszego tymczasowego i ukierunkowanego wsparcia dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw najbardziej narażonych na podwyżki cen energii oraz dla osób uciekających z Ukrainy. Zapewnienie gotowości do dostosowania wydatków bieżących do zmieniającej się sytuacji. Rozszerzenie inwestycji publicznych na rzecz zielonej i cyfrowej transformacji oraz na rzecz bezpieczeństwa energetycznego, m.in. przez wykorzystanie RRF, REPowerEU i innych funduszy UE. W okresie po 2023 r. – prowadzenie polityki fiskalnej mającej na celu osiągnięcie rozważnej sytuacji fiskalnej w średnim okresie oraz zapewnienie wiarygodnej, stopniowej redukcji

[25] Na podstawie art. 5 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1466/97.

długu i stabilności finansów publicznych w średnim okresie przez stopniowe działania konsolidacyjne, inwestycje i reformy. W oparciu o reformy podjęte w ramach planu odbudowy i zwiększania odporności zapewnienie bardziej przyjaznego inwestycjom systemu podatkowego przez wprowadzenie systemu interpretacji indywidualnej prawa podatkowego oraz przeprowadzenie przeglądu struktury obciążeń podatkowych dla osób samozatrudnionych. Utrzymanie efektywności administracji publicznej, a jednocześnie zapewnienie, aby była zdolna przyciągnąć pracowników o odpowiednich umiejętnościach, przy zachowaniu spójności z siatką płac.

2. Kontynuowanie realizacji jej planu odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z ustalonymi kamieniami milowymi i wartościami docelowymi zawartymi w decyzji wykonawczej Rady z dnia 13 lipca 2021 r. Szybkie sfinalizowanie negocjacji z Komisją w sprawie dokumentów programowych dotyczących polityki spójności na lata 2021–2027 w celu rozpoczęcia ich wdrażania. Dokończenie zaległych reform realizowanych w ramach wzmocnionego nadzoru, w tym reformy katastralnej.

3. W celu zapewnienia adekwatnego i równego dostępu do opieki zdrowotnej zakończenie realizacji reformy podstawowej opieki zdrowotnej zgodnie z założeniami zmienionymi w ramach wzmocnionego nadzoru, w tym obsadzenie stanowisk we wszystkich jednostkach podstawowej opieki zdrowotnej, wprowadzenie rejestracji ludności i skutecznego kierowania pacjentów na konsultacje specjalistyczne przez lekarzy pierwszego kontaktu.

4. Ograniczenie ogólnej zależności od paliw kopalnych i dywersyfikację ich importu przez przyspieszenie wykorzystania energii odnawialnej i rozwój infrastruktury umożliwiającej wykorzystanie wodoru odnawialnego. Zmniejszenie zależności energetycznej przez zapewnienie wystarczającej mocy elektroenergetycznych sieci i połączeń międzysystemowych oraz gazowych połączeń międzysystemowych, a także dywersyfikację dróg dostaw gazu. Wzmocnienie ram rynku usług energetycznych i nasilenie działań zwiększających efektywność energetyczną w drodze reform i zachęt rynkowych, aby wspierać dekarbonizację sektora budowlanego i transportowego, w szczególności przez promowanie elektromobilności.

Sporządzono w Brukseli dnia […] r.

W imieniu Rady
Przewodniczący